

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988:

מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר בין שטראוס שיווק בע"מ, גניר (1992) בע"מ, גן שמואל מזון

בע"מ, תעשיות גת (2003) אגודה חקלאית בע"מ, אחזקות וניהול בית

ניר – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ומחלבות יטבתה ע"ש אורי חרזו

ז"ל בע"מ

לפניי בקשה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן: "החוק") למתן פטור מן החובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר שעניינו הסדרי הפצה ושיווק של מוצרי החברות גן שמואל מזון בע"מ (להלן: "גן שמואל") וגניר (1992) בע"מ (להלן: "גניר").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בשל הנימוקים שיפורטו להלן מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

2. ההסכם

2.1 רקע

גן שמואל וגניר הנן שתי חברות שעיסוקן העיקרי בעיבוד, ייצור, שיווק ומכירת חומרי גלם ומוצרים סופיים (מיצי פירות שונים) מפרי הדר ומפירות טרופיים. בעוד שגניר משווקת גם מיצים ישירות לצרכן, בעיקר תחת המותג "פרימור", גן שמואל כמעט שאינה משווקת את עיקר מוצריה ישירות לצרכנים.

ביום 24.4.2006 חתמו תעשיות גת (2003) אגודה חקלאית בע"מ (להלן: "תעשיות גת"), אחזקות וניהול בית ניר – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "בית ניר") ומחלבות יטבתה ע"ש אורי חרזו ז"ל בע"מ (להלן: "יטבתה"; תעשיות גת, בית ניר ויטבתה יחדיו להלן: "המוכרים") על

הסכם עם גן שמואל, במסגרתו מכרו המוכרים – בעלי המניות של גנר¹ – את כל מניות גנר לגן שמואל (להלן: "**הסכם המיזוג**").² בתמורה, הונפקו למוכרים מניות בגן שמואל, כך שהמוכרים יחדיו מחזיקים יחדיו לאחר המיזוג 33.3% ממניות גן שמואל בהתאם לחלוקה שנהגה ביניהם במניות גנר.

סעיף 11.3 להסכם המיזוג קובע כי: "כל עוד יטבתה הנה בעל עניין בחברה לא יתקשרו החברה או גנר בהסכם הפצה עם תאגידים שהם חלק מקבוצת תנובה או חלק מקבוצת החברה המרכזית למשקאות קלים".³ נוכח סעיף זה הגישו הצדדים, במקביל לבקשה לאישור המיזוג, בקשה לאישור הסדר כובל נלווה למיזוג. במסגרת בדיקתו של הסדר כובל זה על ידי הרשות, הבהירו הצדדים כי אין מדובר בהסכמה הממצה את סוגיית ההפצה של החברות, וכי בכוונת הצדדים לחתום על הסכם הפצה נוסף ונפרד. לפיכך, הוחלט כי הכבילות הקשורות לסוגיה תיבדקנה במרוכז לאחר חתימת הסכם ההפצה הנפרד.

ביום 5.12.2006 חתמו גנר ושטראוס שיווק בע"מ (להלן: "**שטראוס**") על הסכם הפצה (להלן: "**הסכם ההפצה**"), במסגרתו מונתה שטראוס כמפיץ הבלעדי של מיצי הפירות והירקות המצוננים (להלן: "**מיצים מצוננים**") מתוצרתה של גנר בכל שטחי מדינת ישראל, וזאת בהחרגות מסוימות. נציין, כי שטראוס הנה חברת האם של יטבתה.

2.2 הבקשה הנוכחית

עניינה של בקשה זו הוא כפול: ראשית, מבוקש פטור מאישור ההסדר כובל הקבוע בהסכם המיזוג, המתייחס להפצת מוצרי גן שמואל וגנר (להלן: "**הכבילה הראשונה**"). כבילה זו קובעת כי מוצרי גנר וגן שמואל לא ישווקו באמצעות חברה מקבוצת החברה המרכזית לייצור משקאות קלים (להלן: "**טרה**") או חברה מקבוצת תנובה (להלן: "**תנובה**").

שנית, מבוקש פטור מאישור הסדר כובל הקבוע בהסכם ההפצה, ונוגע למיצים מצוננים מתוצרת גנר. ההסכם קובע בלעדיות הדדית בהפצת המוצרים המצוננים של גנר, וזאת בחרג אחד: שטראוס תוכל להימנע מהפצת מוצרים מצוננים ללקוחות מסוימים, ובלבד שמדובר בלקוחות ששטראוס אינה מפיצה להם סחורה מתוצרת קבוצת שטראוס-עלית. במצב שכזה, ובהתקיים פרוצדורה מסוימת, תוכל גנר להפיץ את מוצריה אל אותם לקוחות בכל דרך אחרת, ובכפוף לכבילה הראשונה (להלן: "**הכבילה השנייה**").

¹ עובר לעסקת המיזוג התחלקו מניות גנר כך שבית ניר ותעשיות גת החזיקו, כל אחת, 40% ממניות גנר ויטבתה החזיקה 20% הנותרים.

² תיק מיזוג 6427. המיזוג אושר על ידי ביום 13.7.2006. ערר שהוגש על אישור המיזוג נדחה על ידי בית הדין להגבלים עסקיים בהסכמה ביום 1.5.2007 (ה"ע 605/06).

³ במקור כלל סעיף זה כבילה רחבה יותר, שאסרה על גנר וגן שמואל להתקשר עם כל מתחרה במישרין או בעקיפין של יטבתה. בעקבות דרישת הרשות תוקן הסעיף לנוסח המופיע לעיל.

3. השפעת ההסכם על התחרות

כאמור, מכילה הבקשה הנדונה שני חלקים נפרדים זה מזה, ואתיחס אליהם כסדרם.

הכבילה הראשונה נוגעת, כאמור, להתחייבות של גן שמואל וגנר שלא להפיץ את מוצריהן באמצעות טרה ותנובה. ממידע שהועבר לרשות מהצדדים עולה כי עיקרה של התחייבות זו מיועד בעיקר לגנר, שכן עיקר עיסוקה של גן שמואל אינו בשיווק מוצריה ישירות לצרכן, וזאת בניגוד לגנר. הרציונאל העומד מאחורי כבילה זו הוא כי טרה ותנובה הן מתחרותיה העיקריות של שטראוס, המחזיקה בעקיפין 6.6% ממניות גנר ומפיצה את מוצריה המצוננים. מכוח קשרים אלה חשופה גנר למידע עסקי סודי של שטראוס ויטבתה, ומכאן הכבילה.

הגם שבבסיסה של כבילה זו עומד רציונאל עסקי, עדיין יש לבדוק האם תיפגע התחרות בשוק ההפצה עקב התחייבות גן שמואל וגנר שלא להפיץ את מוצריהם באמצעות טרה ותנובה. מבדיקת הרשות עולה כי פגיעה שכזו לא צפויה להתרחש – הן לתנובה והן לטרה מערכי הפצה ענפים, המשווקים את מוצריהם הרבים של חברות אלה, ואי שיווקם של מוצרי גנר וגן שמואל אינו צפוי ליצור פגיעה תחרותית כלשהי מבחינה זו.

לפיכך, סבורני כי הכבילה הראשונה עומדת בתנאים הקבועים בסעיף 14(א) לחוק.

עניינה של הכבילה השנייה בהתחייבות הדדית של שטראוס וגנר להפצה בלעדית זו את מוצריה של זו, בחרג שפורט לעיל. בדיקת קיומם של החששות התחרותיים העשויים לעלות מכבילה זו צריכה להיעשות בשני מישורים: מישור ההפצה, כלומר האם נפגעת התחרות בשוק ההפצה עקב מתן הבלעדיות לשטראוס על הפצת מוצרי גן שמואל וגנר; ומישור המשקאות המצוננים – האם נפגעת התחרות בתחום זה נוכח העובדה שמתחריהם של גן שמואל וגנר לא יוכלו להפיץ את מוצריהם באמצעות שטראוס.

לעניין המישור הראשון – הפגיעה האפשרית בתחרות במישור ההפצה – בדיקת כלכלני הרשות העלתה כי הכבילה האמורה אינה צפויה לגרום לפגיעה משמעותית בתחרות, שכן מעמדה של גנר בשוק הפצת מוצרים מצוננים אינו משמעותי דיו כך שהתחייבותה לשווק את מוצריה באמצעות מפיץ אחד בלבד תגרום לפגיעה כלשהי בתחרות בשוק ההפצה המצוננת.

מבדיקת המישור השני – זה הנוגע לשוק המיצים המצוננים – עולה תמונה מורכבת יותר. ככל שמדובר בהפצת משקאות מצוננים, שאלה מרכזית היא האם מיצים מצוננים מופצים בנפרד ממוצרים מצוננים אחרים, כגון מוצרי חלב, סלטים, מוצרי בשר מצוננים וכו', או שמא ניתן להפיץ מוצרים אלה יחדיו. חשיבותה של שאלה זו נובעת מהמיעוט הקיים של חברות המפיצות מיצים מצוננים, לעומת כמות גדולה הרבה יותר של חברות העוסקות בהפצה מצוננת של מוצרי מזון אחרים.

בדיקת כלכלני הרשות העלתה, כי מיצים מצוננים ניתנים להפצה ביחד עם מוצרים מצוננים אחרים. במצב דברים זה, חרף מיעוטן של החברות העוסקות כיום בהפצה של מיצים מצוננים, הרי שכל חברה בעלת מערך הפצה בקירור, גם אם איננה מפיצה כיום מיצים, יכולה עקרונית להפיץ מיצים, ובכך להוות תחליף ל"אובדנה" של שטראוס כמפיץ אפשרי של מוצרי מתחריה של גנר, הקיימים והפוטנציאליים גם יחד.

במצב דברים זה, אין בכבילה זו כדי לעורר חשש תחרותי משמעותי.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש למשך חמש שנים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' תמוז תשס"ז
24 ביוני, 2007